



UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

EHDOTUS

Itä-Suomen korkeakouluyhteisö

Itä-Suomen yliopiston hallituksen ehdotus ammattikorkeakoulujen omistajakaupungeille

lialmi | Joensuu | Kajaani | Kiuruvesi | Kuopio | Varkaus

UEF halitus 8.9.2026



Ehdotus yhdellä sivulla

Mitä ehdotamme, mihin sitoudumme ja mitä pyydämme päätettäväksi nyt

Mitä ehdotamme

- Muodostetaan Itä-Suomen korkeakouluyhteisö, jossa yliopisto tulee KAMKin, Karelian ja Savonian enemmistöomistajaksi.
- Kaupungit jatkavat vähemmistöomistajina, eivät luovu asemastaan omistajina.
- Jokainen ammattikorkeakoulu säilyy itsenäisenä oikeushenkilönä, jolla on oma toimilupa, hallitus ja rehtori.
- Rakenne haetaan omaehtoisesti, ennen kuin vastaava ratkaisu tulee mahdollisesti korkeakouluja koskevasta koulutuspoliittisesta ohjauksesta

Mihin sitoudumme

- Kampukset säilyvät nykyisillä paikkakunnilla. Yliopiston alueellista läsnäoloa lisätään.
- Koulutustarjontaa ja opiskelu-mahdollisuuksia kehitetään tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiden.
- Kaupunkien vaikutusvalta turvataan hallituspaikoin ja osakassopimuksella. Hallituksessa on myös elinkeinoelämän edustus.
- Ammattikorkeakoulun varat käytetään ammattikorkeakoulun toimintaan, kuten AMK-laki edellyttää.
- Perustetaan alueellinen neuvottelukunta, joka kytkee kaupunkien ja elinkeinoelämän ammattikorkeakoulun toiminnan suunnitteluun ja vaikuttamiseen.

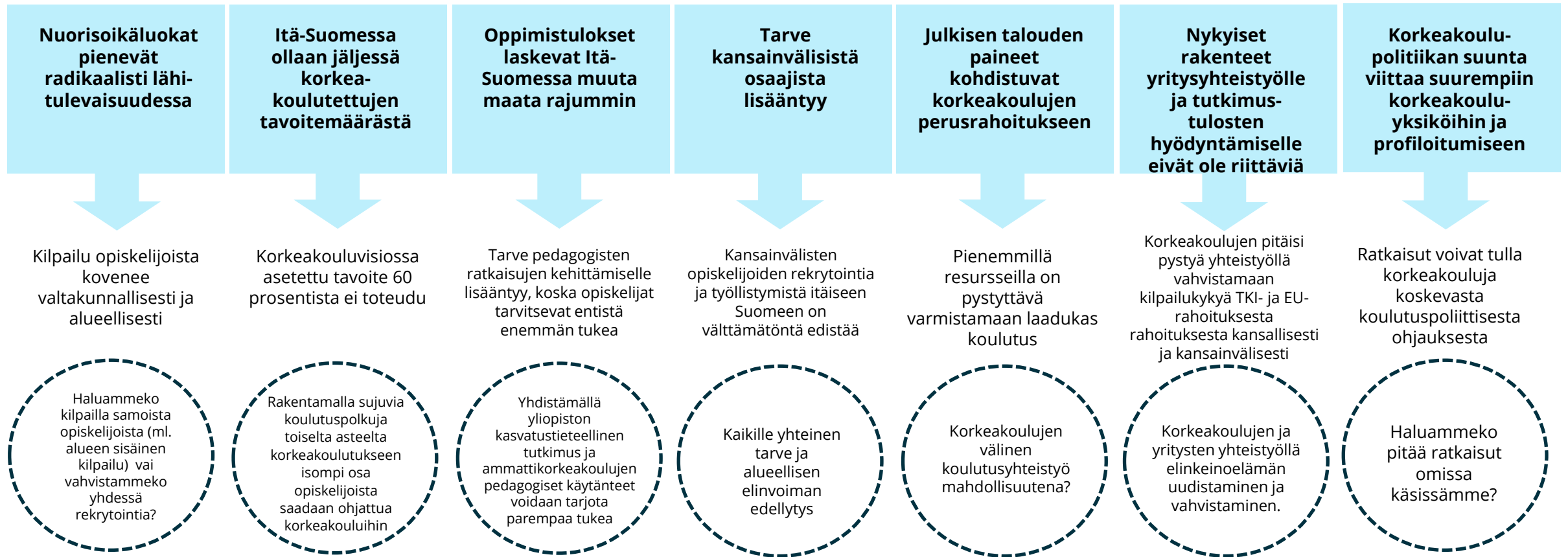
Mitä pyydämme nyt

- **Omistajien kannanotto 4.11.2026 mennessä:** onko omistajilla tahtoa selvittää Itä-Suomen korkeakouluyhteisön perustaminen loppuun asti.
- Valmius allekirjoittaa aiesopimus, joka koskee jatkoselvitystyötä ja siihen liittyvää due diligence -menettelyä.
- Osallistuminen jatkovalmisteluun yhdessä muiden omistajien ja korkeakoulujen kanssa.
- Lopullisia päätöksiä omistuksesta ei pyydetä nyt, vaan ne tehdään vuoden 2027 aikana tarvittavien lisäselvitysten ja keskustelujen jälkeen.

Aiesopimus ei sido omistusjärjestelyyn eikä sen toteutustapaan. Se on omistajien tahdonilmaisu selvittää asiaa lisää päätöksenteon tueksi. Tavoitteena on tehdä päätöksiä vasta vuoden 2027 aikana.



Tunnistettut haasteet





Korkeakouluyhteistyön vision kolme strategista lupaus

1

Joustava oppimisalue

Opiskelijat voivat hyödyntää koko Itä-Suomen koulutustarjontaa joustavasti korkeakoulujen välillä. Strateginen yhteistyö toisen asteen kanssa.

2

Monialainen innovaatio-ekosysteemi

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta yhdistää alueen osaamisen maailmanluokan ratkaisuiksi ja yritys yhteistyöksi.

3

Yhteinen ääni Itä-Suomen puolesta

Korkeakoulut vahvistavat yhdessä Itä-Suomen kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä sekä alueen veto- ja pitovoimaa.



Alustava ehdotus rakenteesta

Periaatekuva. Omistusosuudet ja hallintomalli ratkaistaan selvitysten ja neuvottelujen perusteella

Itä-Suomen yliopisto
emoyhteisö, enemmistöomistaja

Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy

itsenäinen oikeushenkilö,
oma toimilupa ja hallitus

Kajaanin kaupunki vähemmistöomistajana

Karelia-ammattikorkeakoulu Oy

itsenäinen oikeushenkilö,
oma toimilupa ja hallitus

Joensuun kaupunki vähemmistöomistajana

Savonia-ammattikorkeakoulu Oy

itsenäinen oikeushenkilö,
oma toimilupa ja hallitus

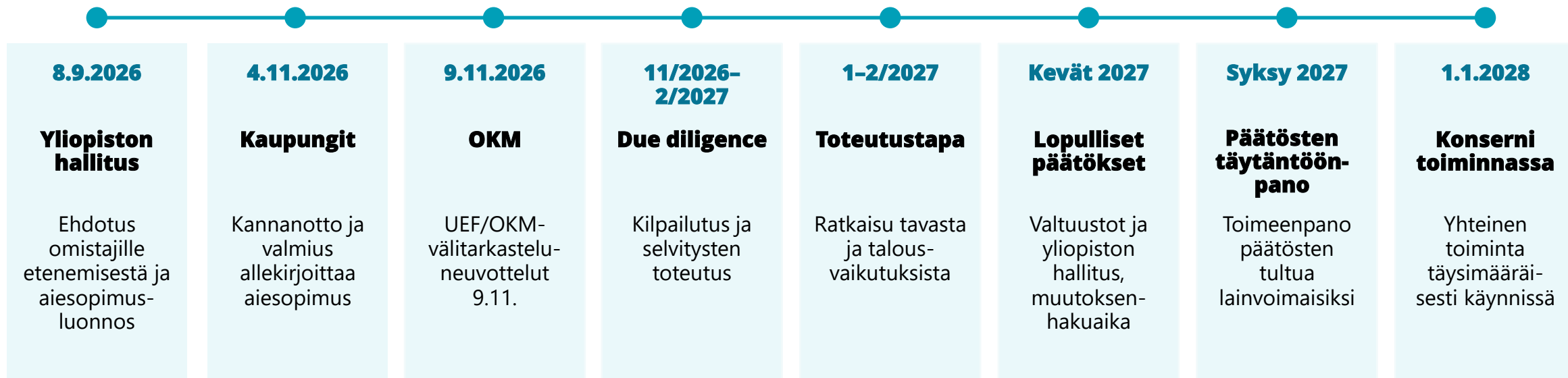
Kuopion, Iisalmen, Varkauden ja Kiuruveden
kaupungit vähemmistöomistajina.

Omistusosuuksia ei esitetä tässä vaiheessa. Suomessa toteutetuissa järjestelyissä yliopiston osuus on ollut 50,5–100 prosenttia. Itä-Suomessa lähtökohta on, että kaupungit jatkavat vähemmistöomistajina, ja tarkat osuudet neuvotellaan ammattikorkeakoulukohtaisesti. Nykyisten omistajien halukkuus jatkaa omistajana selvitetään osana jatkoselvitystä.



Aikataulu

Nyt päätetään vain siitä, selvitetäänkö asia loppuun.



Nyt päätettävä

Osallistuminen jatkoselvitykseen ja aiesopimuksen allekirjoittaminen. Aiesopimus ei sido omistusjärjestelyyn eikä sen toteutustapaan.

Myöhemmin päätettävä

Omistusjärjestely, sen toteutustapa ja ehdot, osakassopimus ja hallintomalli. Nämä päätetään keväällä 2027 selvitysten valmistuttua.



Jos jatkamme nykyisellä rakenteella

Arvio siitä, mihin nykytilan jatkaminen todennäköisesti johtaa

1 Kilpailemme keskenämme samoista opiskelijoista

Pienenevissä ikäluokissa neljä erillistä korkeakoulua kilpailee samoista hakijoista ja osin samoista aloituspaikoista. Yhteinen vetovoima jää rakentamatta.

2 Yhteistyö jää hankekohtaiseksi ja henkilöityy

Sopimussyhteistyö on tuottanut tuloksia, mutta se on pistemäistä ja riippuu yksittäisistä ihmisistä. Jatkuvuus katkeaa johdon vaihtuessa tai rahoituksen muuttuessa.

3 Yhteisiä palveluja ja investointeja ei synny

Yhteisiä järjestelmiä ja infraa ei rakenneta, koska rahoitusta ei sidota yli sopimuskauden. Mittakaavaedut jäävät saavuttamatta ja päällekkäisyys säilyy.

4 Ratkaisu voi tulla myöhemmin ulkoa annettuna

Korkeakoulupolitiikan suunta viittaa suurempiin yksiköihin. Omaehtoisessa ratkaisussa alueen ehdot painavat enemmän kuin ratkaisussa, joka tehdään pakon edessä.

Omistajakaupunkien kanssa kesäkuussa 2026 käydyissä kahdenvälisissä keskusteluissa nousi esiin, että nykyisen sopimusperusteisen yhteistyön vaikutukset eivät ole riittävän näkyviä tai konkreettisia.



Miksi korkeakoulukonserni eikä pelkkä sopimus

Erot syntyvät kunnianhimon tasosta, laajemmista hyödyistä alueille koulutus- ja tutkimuspotentialin kautta, pysyvyydestä sekä kyvystä rakentaa yhteisiä palveluja

Korkeakoulukonserni

- Enemmistöomistus antaa strategisen ohjauksen, joka kantaa yli rahoituskausien ja yksittäisten talousarviopäätösten
- Yliopisto ja ammattikorkeakoulut säilyvät itsenäisinä oikeushenkilöinä ja hoitavat omat lakisääteiset tehtävänsä
- Luo edellytykset rakentaa yhteisiä tukipalveluja vaihteittain ja tehdä yhteisiä investointeja
- Näyttäytyy ulospäin selkeämpänä kumppanina yrityksille, rahoittajille sekä kotimaisille ja kansainvälisille opiskelijoille
- Vahvistaa asemaa OKM-rahoituksessa (mm. mahdollisuus strategiseen rahoitukseen 8–12 milj. €) sekä kansallisessa ja kansainvälisessä TKI-rahoituksessa
- Syventää yhteistyötä korkeakoulukonsernin ja omistajakaupunkien välillä

Sopimusperusteinen yhteistyö (allianssi)

- Kevyt ja nopea toteuttaa, säilyttää täyden autonomian ja matalan riskin
- Jatkuvuus riippuu osapuolten tahdosta ja voi katketa johdon vaihtuessa tai rahoituksen muuttuessa
- Strateginen ohjaus jää väljäksi, koska yhteinen suunta ei ole sitova
- Yhteisiä palveluja on vaikea toteuttaa: rahoitusta ei sidota yli sopimuskauden ja hankintaoikeus käytännössä estää tai rajoittaa niiden järjestämistä
- Aidosti velvoittava sopimusrakenne edellyttäisi sanktioita, joihin osapuolet eivät todennäköisesti olisi valmiita

Konsernia voidaan tarkastella sopimusperusteisen yhteistyön syvempänä ja pysyvämpänä jatkona, ei sen vastakohtana. Sopimusperusteisen yhteistyön nimeäminen allianssiksi ei muuta tilannetta toiseksi. Esimerkiksi Turun vuoden 2026 allianssisopimus on käytännössä lähes vastaava kuin UEF–Savonia–Karelia-strateginen kumppanuussopimus vuodelta 2024.



Mitä korkeakouluyhteisö mahdollistaa: opiskelijat ja koulutus

Esimerkkejä UEF tiedekuntien tunnistamista yhteistyömahdollisuuksista

Sujuvat opintopolut

- Tehokkaampi uusien koulutuspolkujen ja väylien rakentaminen ja monipuolistaminen
- Uusia mahdollisuuksia esim:
 - kielet, monikielisyys ja kieliteknologia
 - viestintätieteet, erityispedagogiikka ja ohjaus
 - Sote- ja RISE-juridiikka
 - ftoniikka, tekniikka ja ICT
 - sote-alat: polut maisteriksi ja tohtoriksi

Ammatillinen toinen aste mukaan

- Ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun ja yliopistoon johtavat polut
- Ohjaus ja väyläopinnot rakennetaan yhtenä kokonaisuutena
- Ammattikorkeakoulu toimii siltana toisen asteen ja yliopiston välillä

Opetusyhteistyön uudet avaukset

- Sosionomista sosiaalityöntekijäksi johtava koulutus
- Suun terveyden koulutuskokonaisuus
- Sote- ja pelastusalojen yhteinen amk-maisterihakukohde
- Kauppatieteiden kv- kandidin yhteistyö
- Korkeakoulutuksen tuen profiloitumislinja

Jatkuvan oppimisen vahvistaminen

- Alueellisesti ja toimialoittain koottu jatkuvan oppimisen tarjonta
- Yhteiset täydennys- ja erikoistumiskoulutuspolut
- Yritysten, kaupunkien, hyvinvointialueiden ja muiden alueen organisaatioiden osaamistarpeisiin vastaaminen yhdessä

Tohtorikoulutus

- YAMK-tutkinnosta tohtoriopintoihin johtavat väylät useilla aloilla
- Ammattikorkeakoulujen opettajien tohtorikouluttaminen
- Yhteisohjaus
- Työelämärelevantti väitöstutkimus

Kansainvälisyys

- Synergiaa erityisesti liiketaloudessa, tekniikassa sekä matkailussa ja kestävydessä
- Vastuullinen kansainvälisyys
- Yhtenäiset kansainväliset opiskelijapalvelut ja työllistymisen tuki
- Koulutusvienti



Mitä korkeakouluyhteisö mahdollistaa: TKI ja elinkeinoelämä

Esimerkkejä UEF tiedekuntien tunnistamista yhteistyömahdollisuuksista

Täydentävät vahvuudet

- Yliopistolla vahva kilpailtu tutkimusrahoitus, tohtorikoulutus ja tutkimusinfrastruktuuri
- Ammattikorkeakouluilla tiivis yritysrajpinta ja soveltavan TKI:n toteutuskyky
- Yhteistyössä syntyy polku perustutkimuksesta tuotekehitykseen ja kaupallistamiseen
- T&K-rahoituslain kasvava rahoitus hyödynnetään laajemmalla yhteisellä TKIO-yhteistyöllä

Yritykselle yksi luokku

- Yritys saa neljän korkeakoulun osaamisen yhden yhteydenoton kautta
- Harjoittelu-, opinnäyte- ja projektiyhteistyö sovitetaan yhteen
- Laajat ja monialaiset rahoitushaut valmistellaan yhdessä
- Osaamistarpeisiin vastataan koulutuksen ja TKI-toiminnan yhdistelmänä

Tutkimuksesta yrityksiä ja työpaikkoja

- Tutkimustulosten hyödyntämiselle ja uusien yritysten synnyttämiseksi rakennetaan pysyvät rakenteet
- Nykyisin yhteistyö on pitkälti hankekohtaista, jolloin jatkuvuus katkeaa rahoituksen päättyessä
- Yhteistyö yrittäjyys- ja kaupallistamisosaaminen

Alueen ekosysteemit, joissa yhteistyö on jo käynnissä

- Vesiosaaminen: yhteinen vesitutkimushalli ja Kuopio Water Cluster
- Fotoniikka: optiikan mittaus- ja valmistusinfra yhteiskäyttö sekä Photonics Joensuu
- Forest Joensuu
- Kaislakadun teknologiakeskus
- Terveys: opetusvastaanotto OSMO, hammasklinikka ja simulaatioympäristöt
- Hyvinvointialueiden kanssa tehtävä tutkimus-, kehittämis- ja koulutusyhteistyö

Uusia ja syventyviä ekosysteemimahdollisuuksia

- Teknolohiateollisuus: robotiikka, konetekniikka ja 3D-tulostustutkimus
- ICT, peliala ja datakeskukset: datateknikka ja kiertotalous
- Kaivosala, matkailu ja kokonaisturvallisuus
- Innovaatio- ja StartUp -yhteisöt
- Terveysteknologia: TKI-infra HealthTechHUB
- Energiateknologia



Mitä korkeakouluyhteisö mahdollistaa: tilat, infra ja tukipalvelut

Mittakaavaedut syntyvät vaiheittain ja edellyttävät erillisiä päätöksiä

Tilat ja tutkimusinfra

- Yhteiskäyttöiset opetus- ja tutkimustilat sekä laboratoriot
- Kampuskehityksen suunnittelu yhdessä kaupunkien kanssa
- Investoinnit voidaan mitoittaa yhteisen käytön mukaan

Yhteiset tukipalvelut

- Digitaalinen toimintaympäristö (yhteiset palvelut ja periaatteet, tekoälyn mahdollisuudet)
- Kirjasto-, kieli- ja jatkuvan oppimisen palvelut
- Asiantuntijapalvelut, kuten TKI-palvelut, yhteiset opettajien ja opiskelijoiden palvelut, kv-palvelut, viestintä- ja markkinointi, talous, HR, laki- ja hankintapalvelut, riskienhallinta ja varautuminen, tietosuoja ja tiedonhallinta

Hankintaoikeudellinen reunaehto

- Yhteiset tukipalvelut kuuluvat hankintalain piiriin. Sidosyksikköpoikkeus ei sovellu kumpaankaan suuntaan.
- Käytävissä oleva peruste on hankintalain 16 §:n horisontaalinen yhteistyö.
- Konserni mahdollistaa paremmat edellytykset horisontaaliseen yhteistyöhön.

Palvelujen sisällöstä, integration tasosta ja kehittämisestä päätettäisiin korkeakoulujen yhteisessä ohjauselimessä.



Uutta rahoitusta alueelle, ei uutta rahoitusta kaupungeilta

Panostukset koostuvat ministeriön strategisesta rahoituksesta ja korkeakoulujen omista satsauksista

OKM: strateginen kehittämisrahoitus

Arvio 8–12 milj. €. Rahoituksen hakeminen kytkeytyy valmisteluprosessiin ja edellyttää käytännössä aiesopimustyyppistä sitoutumista jatkoneuvotteluihin. Käsitellään OKM:n kanssa korkeakoulujen tulossopimuskauden välitarkastelussa loka–marraskuussa 2026.

Rahoitus suunnattaisiin integroitumista tukeviin kehittämiskohteisiin korkeakoulujen tutkimus- ja opetushenkilöstölle.

Yliopiston oma panostus

Yliopisto sitoutuu osoittamaan valmisteluun ja yhteisen toiminnan käynnistämiseen omia resursseja ja panostuksia. Yliopisto sitoutuu maksamaan due diligence -selvitykseen käytettävän ulkopuolisen asiantuntijan kustannukset, arvio 100 000–200 000 €.

Ammattikorkeakoulujen panostus

Ammattikorkeakoulujen oma työpanos ja sitoutuminen yhteiseen valmisteluun ja toiminnan käynnistämiseen.

Mitä tämä tarkoittaa kaupungin taloudelle

- Omistusjärjestely ei edellytä kaupungeilta uutta rahoitusta ammattikorkeakouluun.
- Yliopisto vastaa ulkopuolisen asiantuntijan kustannuksista, muut osapuolet vastaavat oman henkilöstönsä työpanoksesta.



Lupaukset omistajakaupungeille

Nämä kirjattaisiin aiesopimukseen ja myöhemmin osakassopimukseen ja yhtiöjärjestykseen

1

Itsenäisyys säilyy

Jokainen ammattikorkeakoulu jatkaa itsenäisenä oikeushenkilönä, jolla on oma toimilupa, hallitus, rehtori ja ammattikorkeakoululain mukaiset tehtävät.

2

Kampus ja koulutus säilyvät

Kampukset, koulutustarjonta ja aloituspaikat säilyvät nykyisillä paikkakunnilla. Sitoumuksen muoto kirjataan osakassopimukseen.

3

Vaikutusvalta turvataan

Kaupunkien hallituspaikoista ja muista keskeisistä ehdoista sovitaan osakassopimuksessa sitovasti.

4

Alueellinen neuvottelukunta

Perustetaan alueellinen neuvottelukunta, joka kytkee kaupunkien ja elinkeinoelämän ammattikorkeakoulun toiminnan suunnitteluun ja vaikuttamiseen.

5

Varat jäävät amkeille

Ammattikorkeakoulun varat käytetään ammattikorkeakoulun toimintaan. Ammattikorkeakoululain 5 § edellyttää, että omistaja, olipa se kaupunki tai yliopisto, ei saa tuottoa omistukselleen.

6

Avoin ja osallistava valmistelu

Omistajakaupungit, korkeakoulujen henkilöstö ja opiskelijat osallistetaan korkeakouluyhteisön valmisteluun. Valmistelun tilannekuva pidetään avoimena kaikille asianosaisille.



Mitä selvitetään ja mitä sen perusteella syntyy

Due diligence ja muut lisäselvitykset tuottavat aineiston, jonka pohjalta lopulliset päätökset tehdään

Selvitettävät asiat

- Taloudellinen ja oikeudellinen due diligence kussakin ammattikorkeakoulussa
- Omistusjärjestelyn vaihtoehdot ja niiden vertailu: konvertointi ja osakkeiden luovutus
- Vaikutukset kunkin kaupungin omaan taseeseen ja kaupunkikonsernin tilinpäätökseen
- Verotukselliset vaikutukset, mukaan lukien varainsiirtovero ja arvonlisävero kohtelu sekä kilpailuoikeudelliset ulottuvuudet
- Hallintomalli: hallituskokoonpano, päätösvaltuudet ja vähemmistösuoja
- Voimassa olevien osakassopimusten irtautumis- ja muutosehdot sekä yhtiöjärjestysten läpikäynti
- Yhteisten tukipalvelujen toteutusvaihtoehdot ja niiden hankintaoikeudellinen perusta

Mitä selvitysten pohjalta syntyy

- Ehdotus omistusjärjestelyn toteutustavaksi ammattikorkeakoulukohtaisesti
- Laskelmat taloudellisista vaikutuksista kullekin omistajakaupungille erikseen
- Osakassopimusluonnos, jossa kaupunkien vaikutusvalta ja vähemmistösuoja on kirjattu
- Yhtiöjärjestysluonnos ja ehdotus hallintomalliksi
- Ehdotus alueellisen neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta
- Yhteinen sisällöllinen suunnitelma koulutuksesta, TKI-toiminnasta ja palveluista
- Näiden pohjalta kaupunginvaltuustot ja yliopiston hallitus tekevät lopulliset päätökset

Due diligencen toteuttaja valitaan hankintasäännösten mukaisesti. Laajuudesta, ajoituksesta, aineistosta ja kustannusten jaosta sovitaan aiesopimuksessa.



Miten tähän on tultu

Valmistelu on edennyt vaiheittain yhdessä omistajakaupunkien ja ammattikorkeakoulujen kanssa

Alkuvuosi 2026 **Epäviralliset keskustelut**

Rehtorin johdolla keskustelut omistajien, korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa

19.3.2026 **Yliopiston hallitus**

Päätös neuvottelujen aloittamisesta ja mandaatti rehtorille neuvotella osapuolten kanssa

7.4.2026 **Huippukokous**

Yhteinen päätös selvityksen ja neuvotteluryhmien käynnistämisestä

4–5/2026 **Ryhmiä nimeäminen**

Nimeämispyyntö 8.4., jäsenehdotukset 29.4. ja sparrausryhmän avaus 25.5.

6/2026 **Työryhmät aloittavat**

Visioryhmä ja rakenneryhmä 2.6., ohjausryhmä 17.6.

6/2026 ja 8/2026 **Kahdenväliset keskustelut**

Kesäkuussa kaupunkien kanssa, elokuussa kaupunkien ja korkeakoulujen kanssa

8/2026 **Aineiston kokoaminen**

Korkeakoulujen näkemykset 7.8., visioryhmä 11.8. ja 26.8., rakenneryhmä 14.8.

20.8.–4.9.2026 **Ohjaus ja linjaukset**

Sparrausryhmä 20.8., ohjausryhmä 25.8., rakenneryhmä 1.9., seurantaryhmä 4.9.

8.9.2026 **Yliopiston hallitus**

Ehdotus omistajille etenemisestä ja aiesopimusluonnos

Kahdenväliset keskustelut

Kesäkuussa käytiin kahdenväliset keskustelut yliopiston ja kunkin omistajakaupungin välillä. Elokuussa keskusteluja jatkettiin sekä omistajakaupunkien että ammattikorkeakoulujen kanssa. Keskusteluissa esiin nousseet näkemykset on otettu huomioon tässä ehdotuksessa.

Valmistelun rakenne

Valmistelu on edennyt yhteisissä ryhmissä: ohjausryhmä, visioryhmä, yhteistyörakenteita tarkasteleva työryhmä ja omistajakaupunkien poliittinen seurantaryhmä. Lisäksi yliopisto on koonnut sidosryhmien sparrausryhmän. Mukana ovat kaikki kuusi omistajakaupunkia, kolme ammattikorkeakoulua ja opiskelijakunnat.



Mitä pyydämme päätettäväksi

Vastaukset pyydetään 4.11.2026 mennessä

1 Kannanotto

Kaupunki toteaa, että se pitää perusteltuna selvittää Itä-Suomen korkeakouluyhteisön perustamisen edellytykset loppuun asti.

2 Aiesopimus

Kaupunki on valmis allekirjoittamaan aiesopimuksen, joka koskee selvitystyötä, due diligence -menettelyä ja valmistelun periaatteita.

3 Osallistuminen

Kaupunki nimeää edustajansa jatkovalmisteluun tai ilmoittaa jatkavansa nykyisillä edustajilla. Kaupunki myötävaikuttaa due diligencen ja muiden selvitysten tekemiseen.

LISÄTIETOJA:

Itä-Suomen yliopisto

**Hallituksen puheenjohtaja
Siamäk Naghian**

040 834 7980
siamak.naghian@genelec.com

Rehtori Tapio Määttä

050 575 1589
tapio.maatta@uef.fi